

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Одеський національний медичний університет
Кафедра хірургічної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

виробничої стоматологічної практики з хірургічної стоматології
(4 курс)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: «Стоматологія»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року) та освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності І 1 «Стоматологія» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 8 від 24 квітня 2025 року).

Розробники:

завідувач кафедри, д.мед.н., проф. Гулюк А.Г.

завуч кафедри, к.мед.н., ас. Тащян А.Е., к.мед.н. ас. Парасочкіна В.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургічної стоматології
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Анатолій ГУЛЮК

Погоджено із гарантом ОПП

Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних
дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних
дисциплін ОНМедУ

Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри хірургічної стоматології
Протокол № ___ від “__ __” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри хірургічної стоматології
Протокол № ___ від “__ __” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань	Денна форма навчання
Кредитів: 1,5	22 «Охорона здоров'я»	Обов'язкова дисципліна
Годин:45	Спеціальність 221«Стоматологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський) Виробнича практика	Рік підготовки 4 Семестр 8
		Лекції (0 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (30 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (15 год.)
		у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)
		Форма підсумкового контролю –іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: Опанування здобувачем вищої освіти практичних навичок, одержаних при вивченні основних клінічних та теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також ознайомлення з роботою медичного персоналу всіх ланок в умовах майбутньої діяльності на базах лікувально-профілактичних закладів.

Завдання:

1 Удосконалення вмінь та навичок в роботі медичних працівників всіх ланок в медичних закладах стоматологічного профілю.

2.Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності (СК)

СК5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини

та щелепно-лищевої області.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лищевої області.

СК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лищевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та

інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за переліком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лищевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності

ПРН 21. Допомогати лікарю виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Допомогати лікарю виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен:

- Знати:

- структуру і функції стоматологічної поліклініки та стаціонару
- правила заповнення медичної документації;
- принципи обстеження хворих лікарем-стоматологом: значення спеціальних та допоміжних методів обстеження для диференційної діагностики стоматологічних захворювань
- етіологію та патогенез основних хірургічних стоматологічних захворювань, їх вплив на органи та системи людського організму, клінічні прояви стоматологічної патології порожнини рота та показання до застосування різних методів лікування в хірургічній стоматології;
- основні етапи і методики проведення стоматологічних операцій, питання асептики, принципи та методи анестезіології, загального та місцевого знеболення.

Вміти:

В м і т и :

- Проводити клінічне обстеження щелепно-лицевої ділянки, аналіз оглядових, панорамних, прицільних дентальних та контрольних рентгенограм, томограм,;
- Визначати перелік необхідних клініко-лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати (перелік 4).
- Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (перелік 1).
- Встановлювати попередній діагноз, здійснювати диференційну діагностику та визначати клінічний діагноз захворювання (перелік 2).
- Визначати принципи лікування захворювань, необхідний режим праці та відпочинку, характеру харчування (перелік 2).
- Діагностувати невідкладні стани (перелік 3).
- Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах (перелік 3).
- Виконувати медичні маніпуляції (за переліком 5).
- Вести медичну документацію.
- Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
- Планувати та проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи.
- Додержуватись правил охорони праці та техніки безпеки.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Тема 1. Хірургічна операція в стоматології, підготовка хворих до операцій. Принципи асептики та антисептики. Стоматологічний інструментарій для огляду хворого: види, призначення. «Специфічні» інструменти хірурга-стоматолога: щипці та елеватори для видалення зубів і коренів, розширювачі, молотки, ретрактори тощо. Принципи обробки рук хірурга. Особливості обробки операційного поля в ротовій порожнині. Засоби, що застосовують для обробки операційного поля в щелепно-лицевій хірургії.

Тема 2. Знеболення при хірургічних втручаннях. Місцева анестезія. Показання, особливості і техніка проведення. Ускладнення місцевої анестезії, їх профілактика і надання допомоги.

Тема 3. Операція видалення зуба. Показання, протипоказання, особливості техніки видалення зуба. Ускладнення і їх профілактика. Щипці для видалення зубів.

Тема 4. Надання допомоги при запальних процесах щелепно-лицевої ділянки. Розкриття пародонтального та підокісного абсцесів.

Тема 5.Надання допомоги при переломах щелепно-лищевої ділянки. Лігатурне скріплення щелеп. Накладання одно- та двосторонньої шини-скоби, шини з похилою площиною.

4.СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Назва теми	Усього	Практ. заняття	СРЗ
1. Хірургічна операція в стоматології, підготовка хворих до операцій.	8	6	2
2. Знеболення при хірургічних втручаннях. Місцева анестезія.	10	6	4
3. Операція видалення зуба.	10	6	4
4. Надання допомоги при запальних процесах щелепно-лищевої ділянки. Розкриття пародонтального та підокісного абсцесів.	9	6	3
5. Надання допомоги при травмах щелепно-лищевої ділянки.	8	6	2
Разом	45 годин	30 годин	15 годин

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ\СЕМІНАРСЬКИХ\ПРАКТИЧНИХ\ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1.Теми лекційних занять

Лекції не передбачені

5.2.Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

5.3.Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Хірургічна операція в стоматології, підготовка хворих до операцій. Організація роботи стоматологічного кабінету хірургічного профілю. Оснащення стоматологічного кабінету. Стоматологічна установка, її складові частини. Стоматологічний інструментарій. Правила асептики та антисептики в стоматології. Медична документація стоматологічного прийому. Медична картка стоматологічного хворого як офіційний юридичний документ: її розділи, правила оформлення. Види рентгенографії зубів та щелеп.	6
2	Тема 2. Знеболення при хірургічних втручаннях. Місцева анестезія. Показання, особливості і техніка проведення. Ускладнення місцевої анестезії, їх профілактика і надання допомоги.	6
3	Тема 3. Операція видалення зуба. Показання, протипоказання, особливості техніки видалення зуба. Ускладнення і їх профілактика. Щипці для видалення зубів.	6
4.	Тема 4. Надання допомоги при запальних процесах щелепно-лищевої ділянки. Розкриття пародонтального та підокісного абсцесів.	6
5	Тема 5.Надання допомоги при переломах щелепно-лищевої ділянки.	6

	Лігатурне скріплення щелеп. Накладання одно- та двосторонньої шини-скоби, шини з похилою площиною.	
	Разом	30

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичного заняття 2.	4
2.	Підготовка до практичного заняття 3.	4
3.	Підготовка до практичного заняття 4.	4
4.	Підготовка до практичного заняття 5.	3
	Разом	15

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практичні заняття: бесіда, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5,

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, оформлення звітних документів і щоденника практики.

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КІП

8.1. Оцінювання здобувача проводиться за чек-листом. Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна кількість балів. Питома вага (кількість балів) кожного пункту може бути різною - залежно від кількості пунктів та складності виконання конкретного пункту. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, при невиконанні яких завдання вважається невиконаним.

8.1.1. При формуванні пунктів чек-листу повинні бути виключені двоякість розуміння.

8.2. Максимальна оцінка за виконання завдання на одній станції становить 100 балів.

8.3. При виконанні здобувачем певних дій, він може отримати "мінус бали", а саме:

№	Критерій оцінювання	Бал
1.	Нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
2.	Друга нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
3.	Третя нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	-5
4.	Четверта нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
5.	Більше 4-х нерегламентованих дій	- 20
6.	Небезпечна дія (яка неминуче приведе до погіршення стану пацієнта)	- 20

7.	Неприпустима поведінка	- 20
8.	Пошкодження сім'юляційного обладнання або інвентаря	- 20

8.4. Іспит вважається складеним, якщо здобувач набрав не менше 60% від максимальної кількості балів на кожній станції. Таким чином, здобувач в результаті проходження всіх станцій отримує 3 або 4 оцінки, залежно від виду практики. Остаточний результат, який заноситься в екзаменаційну відомість є середньо-арифметичною оцінкою за відповідну практику з усіх профілів за традиційною (4-бальною) та 200-бальною шкалами.

8.5. Переклад балів КПІ за 4-бальною шкалою відбувається з 200-бальної шкали за таблицею, яка наведена в Положенні про організацію освітнього процесу здобувача освіти в ОНМедУ.

8.6. Результати іспиту оголошуються здобувачам під час дебрифінгу відразу після підрахунку.

9. Методичне забезпечення

- Робоча програма практики
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

10 Перелік вмінь та практичних навичок для підсумкового контролю

1. Організація роботи стоматологічного кабінету хірургічного профілю.
2. Оснащення стоматологічного кабінету.
3. Стоматологічний інструментарій. Правила асептики та антисептики в стоматології. Шляхи поширення інфекції та способи профілактики.
4. Асептика Принципи обробки рук хірурга. Особливості обробки операційного поля в в ротовій порожнині.
5. Медична документація стоматологічного прийому.
6. Клініка основних невідкладних станів у хірургічній стоматології: втрата свідомості, анафілактичний шок, набряк Квінке, колапс, підвищення артеріального тиску, гіпертонічна криза, кровотеча. Туберальна анестезія (провідникова).
7. Методика проведення мандибулярної анестезії (провідникової).
8. Методика проведення інфраорбітальної анестезії (провідникової).
9. Методика проведення ментальної анестезії (провідникової).
10. Методика проведення торусальної анестезії (провідникової).
11. Методика проведення піднебінної анестезії (провідникової).
12. Методика проведення різцевої анестезії (провідникової).
13. Методика типового видалення зуба.
14. Методика атипового видалення зуба.
15. Методика розкриття підокістних абсцесів.
16. Хірургічна обробка рани.
17. Лігатурне зв'язування при переломі щелеп.
18. Шинування (при переломі щелепи).

12.Рекомендована література

1. Стоматологія : у 2 кн. : підручник. Кн. 2 / М.М. Рожко, І.І. Кириленко, О.Г. Денисенко та ін. ; за ред. М.М. Рожко. — 2-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2018. — 992 с.

2. Наказ МОЗ України № 1614 від 03.08.2021р.. Гігієнічна та хірургічна обробка рук, гігієнічне миття рук медичного персоналу. Порядок надягання та знімання ЗІЗ. Інфекційний контроль.

3. Наказ МОЗ № 635 від 09.09.2014р. «Ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів».

4. Наказ МОЗ України № 584 від 16.12.2003р. «Про затвердження Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах».

5. Наказ МОЗ 31.10.2024 № 1827 Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо безпечності для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання, перевезення, оброблення таких відходів»

6. Наказ МОЗ № 552 від 11.08.14р. «Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів».

7. Наказ МОЗ України № 259 від 02.04.2013 «Про затвердження Державних санітарних норм і правил».

8. Наказ МОЗ України № 1614 від 03.08.2021р Гігієнічна та хірургічна обробка рук, гігієнічне миття рук медичного персоналу .

9. Наказ МОЗ України № 882 від 06.05.2021р. «Про затвердження санітарно-протиєпідемічних правил і норм використання ультрафіолетового бактерицидного випромінювання для знезараження повітря та дезінфекції поверхонь в приміщеннях закладів охорони здоров'я».

10. Наказ МОЗ 03.08.2020 № 1777 Про затвердження заходів та засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами

11. Наказ МОЗ України від 16.12.2024 № 2103 "Про затвердження Порядку проведення екстреної постконтактної профілактики у працівників, які проводять тестування на ВІЛ або надають медичну допомогу..."

Додаткова

1. Стоматологія : підручник : У 2 кн. — Кн. 1. / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроедова та ін.; за ред. проф. М.М. Рожка. — К. : ВСВ «Медицина», 2013. — 872 с.

2. Касевич Н.М. Основи медсестринства в модулях: навч. посібник III видання, Київ. : ВСВ «Медицина», 2015. 480 с.

3. Лісовий В.М. та інш. Основи медсестринства: підручник. К.: ВСВ «Медицина», 2015. 912 с.

12. Електронні інформаційні ресурси:

1. Державний експертний центр МОЗ України
<http://www.dec.gov.ua/index.php/ua>

2. Національна медична наукова бібліотека України
<http://library.gov.ua/>

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/o>